

Katherine May

PREZIMOVANJE

*Kako sem se naučila dobro shajati,
potem ko je življenje pomrznilo*

Katherine May
PREZIMOVANJE

*Kako sem se naučila dobro shajati,
potem ko je življenje pomrznilo*

Prevedla Miriam Drev

UMco

Ljubljana 2023

Katherine May
PREZIMOVANJE
Kako sem se naučila dobro shajati,
potem ko je življenje pomrznilo

WINTERING
How I Learned to Flourish When Life Became Frozen

Copyright © 2020 by Katherine May. All rights reserved.

© za Slovenijo UMco, d. d., 2023. Vse pravice pridržane.

Prevod: Miriam Drev
Izdajatelj in založnik: UMco, d. d.
Zbirka Odkrito

Odgovorni urednik: Samo Rugelj
Knjigo uredili: Renate Rugelj in Tanja Božič
Oblikovanje ovitka in postavitev: Aleš Cimprič
Slika na naslovnici: iStock
Tisk: Primitus, d. o. o.
Naklada: 500 izvodov, 1. natis
Ljubljana 2023

V okviru določil Zakona o avtorski in sorodnih pravicah so brez pisnega dovoljenja založbe prepovedani reproduciranje, distribuiranje, javna priobčitev, predelava ali druga uporaba tega avtorskega dela ali njegovih delov v kakršnem koli obsegu ali postopku, v številni fotokopiranje, tiskanje in shranjevanje v elektronski obliki.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

821.111-94
159.922

MAY, Katherine, pisateljica

Prezimovanje : kako sem se naučila dobro shajati, potem ko je življenje pomrznilo / Katherine May ; prevedla Miriam Drev.
- 1. natis. - Ljubljana : UMco, 2023. - (Zbirka Odkrito)

Prevod dela: Wintering
ISBN 978-961-7136-35-7
COBISS.SI-ID 109903363

Za vse, ki so kdaj prezimili

VSEBINA

UVOD: SEPTEMBER

BABJE LETO 11

OKTOBER 25

PRIPRAVE 27

VROČA VODA 47

POVESTI O DUHOVIH 65

NOVEMBER 75

PREOBRAZBA 77

DREMEŽ 95

DECEMBER	111
SVETLOBA	113
NA PRAGU ZIME	127
RAZODETJE	145
JANUAR	161
TEMA	163
LAKOTA	179
FEBRUAR	191
SNEG	193
MRZLA VODA	207
MAREC	225
PREŽIVETJE	227
PESEM	245
<i>SKLEPNA BESEDA: POZNI MAREC</i>	
ODJUGA	263
ZAHVALE	275

*Nad zemljo, posuto s krpami na pol stopljenega snega,
so v gnezdih krakale prežeče vrane
in s krošenj brestov, kakor poljsko cvetje nežnih
dojele, česar mi od spodaj nismo: zima je odšla.*

– EDWARD THOMAS: ODJUGA

UVOD: SEPTEMBER

BABJE LETO

SO ZIME, KI NAPOČIJO V SONCU. Konkretno ta se je začela nekega žarečega popoldneva v zgodnjem septembru, teden dni pred mojim štiridesetim rojstnim dnevom.

Praznovala sem ga s prijatelji na obali v Folkestonu za uvod v štirinajst dni kosil in zdravic, ki naj bi mi, kakor sem upala, prihranili rojstnodnevno zabavo in me varno popeljali v naslednje desetletje mojega življenja. Fotografije, ki jih hranim od tega dne, se danes, ko vem, kaj me je že čakalo za ovinkom, zdijo absurdne. Na krilih navdušenja nad svojim prehodom v novo obdobje sem poslikala obmorsko mesto, okopano v toploti babjega leta. Starinsko avtopralnico, mimo katere smo šli na poti od parkirišča. Betonske obrežne hiške pastelnih barv, ki se vrstijo vzdolž obalnega parka Leas. Naše otroke, ki so družno preskakovali obalni glen in čofotali po prelepem turkiznem morju. Banjico kremnega sladoleda *gypsy tart*, ki sem jo pojedla, medtem ko so se oni igrali.

Mojega moža H-ja ni na nobeni fotografiji. To ni nujno nekaj neobičajnega: vedno znova in znova namreč fotografiram najinega sina Berta in morje. Nenavadna pa je vrzel v fotografskem arhivu od takrat do popoldneva dva dni zatem, ki vsebuje posnetek H-ja v bolnišnični postelji, kako se prisiljeno smehlja v objektiv.

H je tožil, da se počuti slabo, že ko sem snemala tiste idilične obmorske podobe. Temu nisem pripisovala posebnega pomena; ugotovila sem, da otrok na začetku šolanja, čigar starša sva, že daljše obdobje prinaša domov bakterije, ki povzročajo vneto grlo, kožne izpuščaje, zamašen nos in želodčne težave. H drugače ni zganjal nobenega cirkusa. Toda ko smo se po kosilu, ki se mu je upiralo, sprehodili do igrišča na vrhu pečin, je za nekaj časa izginil. Fotografirala sem Berta, kako se igra v peskovniku, zadaj na hlačah pa ima kakor rep prilepljeno morsko travo. Ko se je H vrnil, mi je povedal, da je bruhal.

V spominu imam, da sem vzkliknila, »Ojej, ne!« trudeč se, da bi zvenelo sočutno, medtem ko sem pri sebi razmišljala, kako mi je pravzaprav odveč. Morali bomo skrajšati izlet in se napotiti nazaj domov, on pa se bo najbrž šel ulež. Grabil se je za trebuh, vendar v teh okoliščinah to ni bilo videti kaj posebno zaskrbljujoče. Nič se mi ni mudilo na pot, kar so drugi očitno opazili, kajti jasno se spominjam svoje nenadne osuplosti, ko se je prijateljica – ena najinih najstarejših, ki jo pozna že iz šolskih dni – dotaknila mojega ramena in rekla: »Katherine, menim, da je H dejansko bolan.«

»Res?« sem odvrnila. »Se ti zdi?« Ozrla sem se proti njemu in videla, kako se kremži, obraz pa mu je prekrival pot. Rekla sem, da grem takoj po avto.

Ob prihodu domov sem še vedno mislila, da ni nič hujšega od okužbe z norovirozo. H se je spravil v posteljo, jaz pa sem poskušala Berta z nečim zaposliti, potem ko je bil prikrajšan za preživljanje popoldneva na obali. Ampak dve uri pozneje me je H poklical v zgornje nadstropje, in videla sem, da se oblači. »Po mojem moram v bolnišnico,« je rekel. Bila sem tako presenečena, da sem planila v smeh.

Ta postopek sva poznala od prej: že dvakrat sva se odpeljala na urgenco zaradi domneve, da ima vnetje slepiča. Obakrat se je bolečina polegla. Tokrat se ni. Berta sem pustila pri sosedih in obljubila, da bom v dveh urah nazaj, kmalu zatem pa sem jim poslala sporočilo s prošnjo, ali bi morda lahko prespal pri njih.

H je sedel na plastičnem stolu v čakalnici, s kanilo v roki, ves klavrn na pogled. Bilo je v soboto ponoči; na urgenci je mrgolelo igralcev ragbija, ki so občudovali svoje zlomljene prste, pijancev razmesarjenih obrazov in starejših občanov, pogrbljenih v vozičkih, ker njihovi negovalci niso bili pri volji, da bi jih odpeljali nazaj v oskrbovalne domove. Ko sem se odpravila, je bilo že po polnoči, njega pa še vedno niso sprejeli na oddelek.

Odšla sem domov, vendar doma nisem mogla zatisniti očesa. Ko sem se naslednje jutro vrnila na urgenco, sem ugotovila, da se je položaj poslabšal. H je bil omotičen in je

gorel v vročici. Bolečina se je vso noč stopnjevala, je dejal, ampak ravno, ko je bilo najhuje, so imele medicinske sestre izmenno, zato mu nihče ni dal zdravil, da bi jo ublažila. Potem mu je počil slepič. Čutil je, ko se je zgodilo. Kriknil je od bolečine, a ga je oddelčna bolničarka brž zatem oštelila, da je neotesan in zganja cirkus. Možak v sosednji postelji se je trudoma spravil na noge, da bi se postavil zanj; zdaj naju je poklical skozi zaveso, ki so nas ločevale, in povedal: »Kar pustili so, ga, reveža, čeprav je bil čisto preč.«

O kakšni operaciji pa ne duha ne sluha. H-ja je grabil strah.

Potem je zgrabil tudi mene. Imela sem občutek, da se je po tistem, ko sem zapustila svoje stražarsko mesto, zgodilo nekaj nevarnega in strašnega. In se je še vedno dogajalo; medicinske sestre in zdravniki so blodili naokrog, kakor da ni razloga za naglico: bolnik naj lepo leži pri miru in pusti, da se mu notranji organi razpočijo, ne da bi pisnil. Na lepem in divje me je spreletelo, da ga lahko izgubim. Očitno je potreboval nekoga ob svoji strani, da bi ga branil, kar sem nato tudi storila. Vkopala sem se na mestu, ne meneč se za čas obiskov, ko pa je njegova bolečina postala nevzdržna, sem tako dolgo capljala za oddelčno sestro, da se je nazadnje le zganila in mu pomagala. Običajno sem preboječa, da bi si naročila dostavo hrane, toda to je bilo nekaj drugega. Bila sem jaz proti njim, trpljenje mojega moža proti njihovemu togemu urniku. Nisem se namerala vdati.

Tistega večera sem odšla ob devetih in vsako uro telefonirala v bolnišnico, dokler ni bil H varno v operacijski dvorani. Ni mi bilo mar, da sem nadležna. Potem sem budna ležala v postelji, dokler ga niso pripeljali ven in me obvestili, da je z njim vse v redu. Pa tudi takrat nisem mogla zatisniti očesa. V takšnih trenutkih je spanec podoben padanju; pogrezneš se v razkošno črnino, brž zatem pa se sunkoma prebudiš in spet zabolščiš v okoliško temo, kakor da boš iz zrnate noči izluščil nekaj preroškega. Naletela pa sem samo na svoje strahove: nevzdržno dejstvo, da H trpi, in grozo, da bi me pustil samo.

Vzela sem bolniški dopust in ves teden med urami, ko sem otroka odpeljala v šolo in spet šla ponj, stražarila v bolnišnici. Tam sem bila, ko je kirurg, tudi sam osupel, razlagal, kako zelo se je vnetje razpaslo po telesu; bila sem tam in se grizla, ker H-ju nikakor ni padla vročina in se ravni kisika v njegovi krvi niso vrnile v normalno stanje. Pomagala sem mu pri počasnih sprehodih po oddelku in ga nato, potem ko se je včasih sredi stavka pogreznil v spanec, opazovala, kako spi. Preoblačila sem ga v čista oblačila in mu nosila majcene obroke hrane. Poskušala sem blažiti Bertov strah pred očetom, ki je bil na lepem pripet na množico žic, cevki in piskajočih aparatov.

Nekje na sredini te katastrofe je zazevala praznina. Dolge ure sem porabila za vožnjo od doma do bolnišnice in od bolnišnice domov; sedela sem ob H-jevi postelji, medtem ko je dremal; čakala v kantini, medtem ko so imeli vizito.

Moji dnevi so bili napeti in ohlapni obenem; od mene se je ves čas pričakovalo, da bom nekje prisotna, budna in na preži; bila pa sem tudi odvečna, vsiljivka. Veliko časa sem strmela okrog sebe in se spraševala, kaj naj počnem, medtem ko so se v moji glavi prerivale misli, da bi te nove izkušnje nekako razporedile in jih spravile v red.

V tej obsežni praznini se mi je nenadoma zazdelo, da se je vse skupaj moralo zgoditi. Čuden, neustavljiv orkan je že tako ali tako rohnel skozi moje življenje, in to je bil samo še en del njegovega pustošenja. Ravno teden dni prej sem dala odpoved na univerzi, kjer sem delala kot predavateljica, da bi si poskusila najti boljše življenje stran od nenehnega stresa in hrupa sodobne univerze. Pravkar sem objavila svojo prvo knjigo po šestih letih, za drugo pa me je priganjal rok. Moj sin je po dolgih poletnih počitnicah začel hoditi v šolo in pestile so me običajne materinske skrbi, ali se bo uspešno spoprijel s preizkušnjami prvošolčka. Sprememba je bila že na poti in zdaj se ji je pridružila še njena sestrična umrljivost, ki pa ni trkala na moja vrata, temveč jih je z brcami metala s tečajev, podobna podivjani sili, ki ne pozna zakonov.

Že zdavnaj sem povedala zgodbo, kako se mi je posrečilo za moj trideseti rojstni nepovabljeni udeležiti sedmine. S prijateljico sem se dogovorila, da se dobiva v neki gostilni, ampak ko sem jo primahala noter, sem ugotovila, da so jo pred nama za sedmino rezervirali Irci po koncu tipično irskega pogreba. Vsi v sobi so bili v črnini, v kotu so

imeli glasbo: mladi ženski sta prepevali ljudske pesmi in se spremljali na violini. Seveda bi se morala takoj zasukati in oditi, a kaj, ko me je skrbelo, da me prijateljica potem ne bo našla, vrh vsega pa je zunaj deževalo. Pomislila sem, da se bom pač stisnila k vratom in potrudila, da me ne bi kdo opazil. Pravzaprav ne vem, kaj sem si predstavljala; vsak pameten človek bi odšel in prijateljici poslal sporočilo. Jaz pa sem ostala, prepričana, da imam pač takšno vražjo srečo – in da je prizor nekakšna znanilka smrti, ki zaznamuje konec dvajsetih, moje mladosti.

Položaj se je dodatno poslabšal, ko je prispela moja prijateljica in se je nenadoma izkazalo, da je neverjetno podobna eni od žensk iz dueta, ki je tačas nehal muzicirati. Tega vtisa nisem imela samo jaz; očitno jo je tudi pokojnikova družina zamenjala za violinistko, ki se je medtem nekam izgubila. Mojo prijateljico so objemali, ji segali v roko in jo trepljali po hrbtu ter vztrajali, da mora ostati na pijači. Najmanjšega pojma nisem imela, kaj se dogaja in domnevala sem, da gre zgolj za prisrčno irsko gostoljubje, ter sem šele pozneje izvedela, da je privolila in celo uspešno odgovarjala na vprašanja o svoji glasbeni nadarjenosti, na videz slika in podoba skromnosti, čeprav se je v resnici zgolj branila. Uspelo nama jo je popihati, a samo po zaslugi vstopnic za gledališče, ki so nesporno dokazovale, da imava opravke drugje.

Vsa ta epizoda je imela pridih shakespearske farse, ki je bila uprizorjena izključno meni na ljubo. Ampak ko se

ozrem nazaj, vidim, da sem si po svoje malce oddahnila. Prečkala sem prag svojega štiridesetega rojstnega dne, ko se je H ravno vrnil iz bolnišnice in sem zato odpovedala vsa praznovanja. Ob desetih zvečer me je Bert poklical v gornje nadstropje in me v hipu vso pobruhal. S tem je nadaljeval pozno v noč. Pa saj takrat je bilo vseeno, ker sem se tako ali tako odrekla spancu. Neka sprememba se je zgodila že prej.

V mreži vsakodnevnega sveta obstajajo vrzeli, in te se včasih razprejo, ti pa padeš skozi nekam drugam. Na tistem kraju stvari tečejo z drugačnim tempom kakor tukaj in zdaj, kjer vsi drugi nadaljujejo s svojimi rečmi. Nekje drugje je kraj, kjer živijo duhovi, ki so skriti pogledu in jih ljudje v resničnem svetu ugledajo samo bežno. V Nekje drugje vlada zamuda, zato ne moreš povsem dohajati drugih. Mogoče sem se že prej gugala na robu nad tem krajem; ampak zdaj sem padla noter, preprosto in neopazno, kakor se usuje prah skozi lesen pod. Presenečena sem ugotovila, da se tam počutim kot doma.

Napočila je zima.

* * *

Vsakomur se primeri, da kdaj pa kdaj prezimuje; nekateri prezimujejo vedno znova.

Prezimovanje pomeni preživeti letni čas na mrzlem. To je zastalo obdobje v življenju, ko je človek ločen od sveta in se počuti zavrženega, oviranega, odrezanega od napredka

ali pa postavljenega v vlogo marginalca. Mogoče nastopi kot posledica bolezni; mogoče življenjskega dogodka, kot je izguba ljubljene osebe ali rojstvo otroka; morda izvira iz ponižanja ali polomije. Morda si v prehodnem obdobju, ko začasno padeš med dvoje svetov. Nekatera prezimovanja se do nas priplazijo počasneje, spremljajoča razvlečeno smrt nekega odnosa; postopno nalaganje odgovornosti nege, ko se naši starši postarajo; izgubo zaupanja, ki odteka po kapljah. Nekatera so srhljivo nenadna, ko denimo nekega dne odkriješ, da so tvoja strokovna znanja postala nerabna; da je podjetje, za katero delaš, bankrotiralo ali pa se je tvoj partner na novo zaljubil v drugo osebo. Kakorkoli že pride, prezimovanje je po navadi neprostovoljno, samotno in globoko boleče.

A je tudi neizogibno. Radi si zamišljamo, da je življenje eno samo, večno poletje, in da smo mi edini, ki tega ne znamo doseči. Sanjarimo o ekvatorskem bivališču, vselej v bližini sonca; o neskončnem, nespremenljivem vrhuncu sezone. Čustveno pa smo nagnjeni k zadušljivim poletjem in klavrnim, temačnim zimam, k nenadnim padcem temperature, k svetlobi in tudi senci. Četudi nam je z neverjetnim zamahom samoobvladovanja in sreče uspelo vse življenje ohranjati nadzor nad zdravjem in radostjo, se nismo mogli izogniti zimi. Naši starši se neizogibno postarajo in umrejo; naši prijatelji nas s tem ali onim dejanjem izdajo; od nakan tega sveta se nam nazadnje upognejo ramena. Nekje spotoma slej ko prej zatajimo. Potihoma se priplazi zima.

Prezimovati sem se naučila že v mladosti. Kot ena od številnih deklic, pri katerih so zdravniki spregledali avtizem, sem vse otroštvo preživela premražena. Pri sedemnajstih me je pod seboj pokopala tako huda depresija, da sem za več mesecev otrpnila. Bila sem prepričana, da je ne bom preživela. Tako zelo sem bila prepričana o tem, da si je niti nisem želela. Toda nekje v svojih globinah sem našla klico volje do življenja in njena žilavost me je presenetila. Več kot to: prežela me je s čudnim optimizmom. Zima me je zastrla, me neusmiljeno razklala. A v vsej tisti belini sem uzrla možnost, da se prenovim. Na pol opravičujoče sem začela graditi drugačno osebo: takšno, ki je bila včasih groba in ni vedno naredila prave stvari ter je bila zaradi svojega velikega, neumnega srca očitno neštetokrat prizadeta, vendar tudi takšno, ki si je zaslužila biti tu, ker je bila zdaj zmožna dajati.

Več let sem vsakomur, ki me je hotel poslušati, razlagala: »Pri sedemnajstih sem doživela živčni zlom.« Večino je ob tem obšla zadrega, nekateri pa so bili hvaležni, da so našli skupno nit med njihovo in mojo zgodbo. Kakorkoli že, bila sem trdno prepričana, da bi se morali o teh rečeh pogovarjati, jaz, ki sem se naučila nekaterih strategij, pa da jih moram deliti z drugimi. To mi ni prihranilo novih in novih padcev, vendar se je nevarnost vsakič nekoliko zmanjšala. Zlagoma se je v meni razvil občutek za moja prezimovanja: za njihovo dolžino in obseg, njihovo težo. Vedela sem, da ne trajajo večno. Vedela sem, da moram

poiskati najudobnejši način, kako se bom skozi prebila do pomladi.

Od nekdaj sem se zavedala, da s tem svojim ravnanjem nasprotujem pravilom lepih manir in da časi, ko smo izločeni iz vsakodnevnega življenja, ostajajo tabu. Ne vzgajajo nas, da bi prepoznali čas prezimovanja ali priznali njegovo neizogibnost. Namesto tega nam pogosto pomeni ponižanje, nekaj, kar je treba skriti pred pogledi drugih, zato da jih ne bi preveč prizadeli. Nadenemo si pogumen obraz za javnost in bridkost prestajamo zasebno; pretvarjamo se, da ne vidimo bolečine drugih. Vsako prezimovanje obravnavamo kot nadležen odklon od normalnosti, ki ga je treba skriti ali se ne meniti zanj. Kar pa pomeni, da smo iz povsem običajnega procesa naredili skrivnost, in tiste, ki ga prestajajo, odrinili med pripadnike nižje kaste, jih prisilili k izstopu iz vsakodnevnega življenja, zato da bi prikrili njihovo polomijo. Toda za to plačujemo visoko ceno. Prezimovanje prinaša nekatere najgloblje in najprodornejše trenutke naše človeške izkušnje, in v tistih, ki so prezimili, se naseli modrost.

V neutrudnem vrvežu našega sodobnega sveta večno poskušamo preložiti začetek zime na pozneje. Sploh si ne upamo zares začutiti njenega ugriza in si ne drznemo pokazati, kako nas pustoši. In vendar nam naporno prezimovanje včasih koristi. Nehati moramo verjeti, da so ta obdobja našega življenja nekako bedasta, posledica slabih živcev, pomanjkanje volje. Nehati moramo s tem, da jih poskušamo

ignorirati ali se jih otresati. Resnična so in nekaj zahtevajo od nas. Naučiti se moramo, da zimo povabimo k sebi.

Pričujoča knjiga govori o tem, kako se naučimo prepoznati ta proces, se mu skrbno posvetiti in ga celo ceniti. Morda si prezimovanja ne bomo nikoli izbrali prostovoljno, toda lahko si izberemo, *kako* bomo prezimili.

* * *

Naše poznavanje zime je drobec otroštva, skoraj prirojeno; o njem se naučimo iz presenetljivo velike kopice romanov in pravljic, ki se godijo v snegu. Tu so vse skrbne priprave, kakršnim se posvečajo živali, da bi prestale mrzle mesece brez hrane: zimsko spanje in selitve, postopek, ko listavci odvržejo listje. To ni nikakršno naključje. Spremembe, do katerih pride pozimi, so nekakšna alkimija, urok, ki ga izvajajo običajna bitja, zato da preživijo; polhi si v začetku zimskega spanja nakopičijo maščobo, lastovke odletijo v Južno Afriko; drevje v zadnjih tednih jeseni odvrže listje. Nič posebnega ni preživeti pomladnih in poletnih mesecev izobilja, šele pozimi pa smo priča pristnemu blišču narave, ki dobro shaja tudi v času pomanjkanja.

Rastline in živali se ne upirajo zimi; ne pretvarjajo se, da je ni, ne poskušajo živeti enako, kot so živele poleti. Pripravijo se. Prilagodijo se. Izvajajo neverjetne različice preobrazbe, da bi se prebile skozi njo. Zima je čas umika od sveta, kar najboljše porabe pičlih sredstev, izvajanja surovo

učinkovitih manevrov in umika iz vidnega polja. Zima ni smrt življenjskega cikla, temveč njegova stroga preizkušnja.

Ko si nehamo želeti, da bi priklicali poletje, lahko zima postane čudovit letni čas, v katerem se svet odene v skromno lepoto in se lesketajo celo pločniki. Čas razmisleka je in počitka, počasnega nabiranja sil, čas, ko boste pospravili svojo hišo.

V tej knjigi sem se namenila razumeti zimo s pomočjo pogovorov s tistimi, ki jo poznajo od blizu: s Finci, ki se na primer začnejo pripravljati na zimo avgusta; ali pa s prebivalci Tromsøja, ki od novembra do januarja ne vidijo sonca. Spoznala bom ljudi, ki so preživeli bolezen, poraz, osamljenost in obup, ter se skozi prebili prenovljeni, in z ljudmi, ki so pri svojem delu najtesneje povezani z brutalnimi procesi naravnega sveta. Raziskala bom, kako se pripraviti na zimo, kako prenesti njene najturobnejše dni in nazadnje, kako spomladi znova priti na svetlo.

Izvajanje teh nadvse nemodernih stvari – ko se upočasniš, povečaš količino svojega prostega časa, se počteno napiš in si odpočiješ – se dandanes pojmuje za radikalna dejanja, vendar so bistvena. To je križišče, ki ga poznamo vsi, trenutek, ko se moraš preleviti. Če se tega lotiš, boš razgalil vse boleče živčne končiče in se počutil tako ranljivega, da boš moral nekaj časa skrbno popaziti nase. Če pa tega ne storiš, bo tvoja stara koža otrdela v oklep.

To je ena najpomembnejših odločitev, kar jih boš kdaj moral sprejeti.

OKTOBER

PRIPRAVE

PEČEM KRUŠNE VENČKE. Pravzaprav so se mi pošteno sfižili.

Recept, po katerem jih delam, zahteva čvrsto kvašeno testo, in vse je bilo lepo in prav, dokler ni v mojem mešalniku nekaj škrtnilo, da je zacvilil, kot bi ga ranila. Nisem se hotela vdati, zato sem testo zvrnila na kuhinjski pult in ga deset minut gnetla ročno, ga nato položila v naoljeno skledo in pustila vzhajati na toplem kraju, najljubšem naši mački, na tleh v dnevni sobi, kjer so cevi centralne kurjave tik pod površjem.

Uro za tem se po vsem videzu ni zgodilo nič, zato sem ga pustila stati še eno uro, potem pa me je zaradi njegove neodzivnosti minilo potrpljenje in sem ga ne glede na vse oblikovala v obročke. Šele ko sem jih položila v pekač (in nemočno opazovala, kako se razpuščajo v čudne, rogljičaste oblike) ter potisnila v vročo pečico, me je prešinilo, da bi preverila rok uporabe na pločevinki s kvasom, ki sem ga uporabila: januar 2013. Pretečen že pet let. Sumim, da sem